

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nuclevs Coppensteinivs Conceptvvm Prædicabilivm In
Dominicas Festaqve omnia per Annum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Feria V. Post Dominicam IV. Quadragesimæ. Ibat Iesus in ciuitatem, quæ
vocatur Naim; & ecce, defunctus efferebatur filius vnicus matris suæ. Luc.
7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](#)

tuus est. 2. Reg. 12. Sic leprosi posteri Giezi.
4. Reg. 5.

3. Et pro-
prii.

3. Est omnino peccatum nostrorum
causa malorum potissima. 1. Sic Genes.
8. inundauit diluuium. Occisa septuaginta
millia hominum in Iuda. 2. Reg. 24.
Tempesta sœuit ob Ionam. 6a. 2. Plagæ
Aegypti debebantur peccato Pharaonis.
Exod. 8. &c. 2. Id agnouit Esther, cap.
4. Peccauit in conspectu tuo: ideo traditi sumus
in manus inimicorum. Et Tobias cap. 3.
Quia non obediuimus tibi, traditi sumus in
reptionem, & captiuitatem, & mortem. Et
Dan. 9. Propter peccata nostra, & iniquitates
patrum nostrorum, Ierusalem, & populus tuus
in opprobrium sunt omnibus per circuitum no-
strum.

Ceremo-
nia appro-
bantur.

Nota ceremonias: Expuit in terram: lu-
tum fecit ex sputo: linuit super oculos eius &
dixit ei: vade & lava in natatoria Siloe.

I. nunc, heretice, & Ritus contemnitosfa-
cros.

II. Sed è luto quid lucis? An ut cæcum
id doceat: Noscet ipsum? Lutum es, terra
es: & quid supra te sapis?
Tecum habita, & moris quam sit tibi curta su-
pellex.

Memento homo, quia cinis es. Esto vir videns
paupertatem tuam. Sed inimicum oculis
lutum est. Et quidem haud minus, quam
fel Tobianum Tob. 11. Aut sal aquis amari
inspersus dulcorandis ab Elisæo, 4.
Reg. 2.

Mortis me-
diatio A-
gnis, iog. sui
illuminat.

Profecit tamen cœco lutum hoc cum
Christi sputo. Et tute in sinum tuum in-
spue, vt diuerbum admonet; te lutum
inspice: hoc oculos collyrio perline: cre-
de, cernes continuo tuam fragilitatem,
vilitatem, vanitatem mundi, honorum,
opum, voluptatum. O salutare lutum!
Cæce, ex te remedium accipe.

Externa
tuuant.

III. Iam natatoria Siloe quid oculis
profecit? Et vero nec solum oculis plu-
rimum: sed totum hominem persana-

bat. 1. Illa nobis Sacramentum designat,
externa symbola gratia internæ. 2. Mo-
net; aquis Naamanes à lepra mundari;
cœcis visum reddi, paralyticos curari,
iusti transitum dari: Aegyptios submer-
gi: Petras aquis inambulare: has Christis
Domini parere. Ad natatorium igitur
conuolate rei, corui, & super niuem de-
albabimini.

Ad eam stat arbor plantata vita, Crux *Sed meritis*
Christi: 1. Ut illa paradisiaca verita non
prius mortem attulit Adæ, quam fructū
sumsit: ita hęc tunc sanitatem dabit, cum
ascenderis in palmam, & apprehenderis fru-
ctum eius.

2. Nec Probatica sanabat, nisi immer-
sus in ipsam. In passionem Domini te in-
iice, & consanabere. Sacramentis vtere,
& salute perfrueris. 3. Non solum sanat
lutum, nec natatoria sola, sed illud Chri-
sti sputo, hęc iussu: Ita nihil ex nobis pos-
simus: at omnia in Christo, qui nos con-
fortat. 4. Hinc moner, Luc. 9. Qui vult ve-
nire post me, & salvati: abneget seipsum, nil ex
se valentem, & toller crucem suam, quan-
tum de mea participare libuerit, comme-
morando, & patiendo.

FERIA V. POST DOMINICAM
IV. Quadragesimæ.

Ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur
Naim; & ecce, defunctus effrebatur si-
lius unicus matris sue.

Luc. 7.

Elias, 3. Reg. 17. Sareptam venit, viduæ
pauperculæ defunctum unicum re-
fuscat, redditque matre latabundæ. Sic
Iesus hic.

Nos

- I. De honore sepulture.
- II. De defuncto.
- III. De adolescentis defuncti resuscitatio-
ne.

PARS

PARS I.

De honore sepulturae.

*E*n natura 1. *P*laton apud Laert libr. 3. tria docebat
ubius. genera iustitiae, quam Deo, Ho-
minibus viniis, Mortuis debemus. Nam
Deus honorandus: Vuiamandi: Mor-
tui sepeliendi. 2. Cic. Philippica 5. *Honor*
sepultura est maximus, qui habet mortuo po-
test. 3. At quidem is est actus religionis
Christianæ erga corpora, ut templo S.
Spiritus & organa pietatis. Proinde impia
vox hæc.

Nec tumulum curiosepelin natura sepultos.
Regatus
pœna est.
Est Poena, carere sepultura. 1. Nam, Ie-
rem, 22. Deus grauerit puniturus Ioach.
minatur: *Sepultura asini sepelieris, putrefac-*
tus & proiectus extra portas. 2. Et Iezabel,
4. Reg. 9. canes loco vespillonum habuit:
& erunt carnes Iezabel sicut sterco superfa-
ciem terre, in agro Iezael.

*I*II. *T*obiae, c. 12. Iaus hæc ab Angelo
principua: *Quandoorabas cum lacrymis, &*
sepeliebas mortuos. 1. Laudatur Abraham,
Gen. 23. ab honore supremo Saræ habitu:
Cum surrexisset ab Officio funeris, &c. 2. Ia-
cob, & Ioseph in testamentis de sepultu-
ra sua constituerunt, ossa sua efferrivo-
lentes Aegypto. 3. David, 2. Reg. 2.
missis legatis ad Galaaditas, egat gratias
pro Saule tumulato & Ionatha. 4. Iudas,
2. Mach. 12. prælio cæsos sepelit, & curat
animas oblatas ac orationibus. 5. Disci-
puli Baptizæ, Matth. 11. Venerunt, & tulerunt
corpus & sepelierunt illud. 6. Ipse Do-
minus uilissima qua que sibi & deligens,
& diligens, spernens honorata: sepultu-
ram tamen, ac nobilem illam, non spre-
uit. Matt. 27.

Eiusdem exemplum en & hodie tam
pomposum, quam era magna turba cum
illo. Quin ipse Dominus hic sepulturæ oc-
currit, eam ut prius nuptias, miraculo
condecorauit.

PARS II.

De defuncto.

1. *E*cce, Magnum quid: sicut Isa. 7. Ecce, 1. *Peccatum*
Virgo concipiet, & pariter filium. Matt. 2. fert in or-
Eccœ Magi ab Oriente: Ita ecce defunctus: non *cum.*
paralyticus, haemorrhœssa, Cananæa.
Esto: Elias, 3 Reg. 17. Eliseus, 4. Reg. 4. ex-
citarunt mortuos; at precibus per Deum:
hic autem sua vi ac in suu: *Adolescens, tibi di-*
co, surge.

*H*efternus cæcus natus, peccati orig. *Viventes*
est typus: hic defunctus vero, peccati a-
ctualis. 1. Nam ut hic, sic peccator à dæ-
monibus continuo post peccatum effe-
retur in orcum; vti Epulo; ni Dei longani-
mitas eum ad penitentiam expedaret: id est:
nisi Christus, ut hic, occurret in porta,
inspirans penitentiam. 2. Heu, quot
tripudia ducunt, beateque seagere pu-
tant: & forte mortui sunt? Nam Ezech.
18. *Anima que peccaverit, ipsa morietur.* 3.
Vocato ad sequelam sui Dominus ait,
Matth. 8. *Sinite mortuos sepelire mortuos.* q.
d. Tead vitam à mortuis auoco, id est, à
non vocatis.

Mors corporis, hoc priuat sensibus, & *2. Peccatum*
agendi facultate. Ita peccatum animam *est mors.*
gratia, meritis, Deo.

*V*ti fulmen quoddam tam est subtile, 3. *Fulmini*
vt illæsa vagina gladium liquefaciat: ita *simile*.
peccatum illæso corpore animam, Psal.
72. *Ad nihilum redactus sum, & nesciui Ps. 6.*
Conturbata sunt omnia ossa mea, & anima
mea turbata est valde.

II. Dicas licet Aristoteles *Mors omnium* 4. *Est ter-
ribilium terribilissimum:* ego dixero:
Peccatum, ac tanto, quanto anima præ cor-
pore est.

Bafisco tanta visine est veneni; vt solo 5. *Est pera-*
visu eneget. Acrius venenum est pecca-
tum. Ergo Eccl. 21. *Tanquam a facie colubri* *cre vene-*
fuge peccatum. *6. Est mors.*

*N*on fugias quod malum est infini- *lum infini-*
tum;

tum; sic ut bonum Deus infinitum. Estq; eterni ignis fomes infinitus.

7. *Defor-*
missimum. Id ex angelis dæmones fecit: tamque tetros, diros, horribiles: quanto ipsum est turpis? Quantum igitur deformabit vnam animam? quantum sexcenta?

8. *Est infer-*
nus. Fngente inspicere Auernum: & ibi cruciatum, clamorum, tenebrarum, & malorum fingas quidlibet, omnia in uno latent criminis lethali: Velut in semine arbos! Sunt in ea concupiscentia flammæ, stimuli odiorum, stabula dæmonum, lustra scelerum, spissa tenebrarum, furia passionum, vermes conscientiarum, abominationis summa.

9. *Cælo-*
scilicet. Quæ foret infelicitas, Diuum è cœlo detrudi in tartara? At anima è gratia paradiso elicetur, quæ peccarit.

10. *Causat-*
corruptio-
nem omne. III. Physici docent, à Materia omnis manat corruptio: ego, inquam, à peccato.

11. *Est o-*
diosissimū. Cic. ait. Tanta virtutis pulchritudo est, vt si oculis cerniposset, admirabiles sui amores excitat. Ita & odium sui concitaret peccatum, si sub aspectum caderet.

12. *Est di-*
rius infer-
no. Credite: malling Angelii poenis inferorum discruciani, quam reatu se peccati obstringere. 1. Diceres Cherubino: aut peccatum adi; aut infernum subi. Hunc mallet, si necesse foret. Tantus Diuis est amor, honorque Dei; horrorque peccati? 2. Sensit quid tale casta Susanna, à nequam pressa senibus: & ait: Dan. 13. Angustiae mihi sunt yndique. Si enim hoc gero, mors mihi est. Si autem non egero: non effugiam manus vestras. Sed melius est mihi ab iisque opere incidere in manus vestras: quam peccare in conspectu Domini.

13. *Est per-*
temescen-
dum. IV. Et adhuc quisquam sceleris sibi conscient, securus aget, ludet, ridebit; alia curabit potius? Talia ni fierent; fieri ego posse negarem. Heu! Te Balthasar Rex, Dan. 5. te visa manus scribens incognita verba, tantum non pene exanimauit; vt tibi facies committata sit, & compage rerum

soluerentur: & ab tanta peccati immanitate nil exalbescet peccator?

1. Sanior Manasses, 2. Paral. 33. Non sum Ergo dignus videre altitudinem cœli: adeo depulit debat eum commissi.

2. David pene homines fugiebat, Psal. 41. Tot a die verecundia mea conira me est; & confusio faciei me & cooperuit me.

PARS III.

De Adolescentis defuncti suscitatione.

1. Ecce defunctus esse. Occurrit Iesus vi. Mors pro tro. Vide, audite: Adolescentis, ait, tibi vox obprobrio surge. Quatuor verbis Dixit, & facta cata sunt. Totidem rem peragit Sacramenti: Hoce est corpus meum. Iuuenis hic, ac diues erat: Nam turba magna erat cum eo. Ergo & hi flores decidunt. Pallida mors aquo pulsat pede pauperum tabernas, Regumque turres. Hor. 1. 3. od. 4. Quæ hic lamenta matris viduæ, nunc & orbæ?

Sed in optimo nimæ statu nos hinc Deuseuocare assolet: quantum nos meruiimus, cum præstiterimus illi bonum, aut minus malum. Sæpe occupat, præuenitque futura mala peiora, quibus nos præripit subtractos. 1. Etenim sicut mundus terminum habet completionem numeri electorum: Ita homo vita terminum eum, qui ipsius est meritorum: Omnia utrinque abs Deo prævisa, accircumscripta. 3. Perinde & sua impietatem mensura est. Genes. 25. Nondum complete sunt iniuriantes Gomorrhaorum. Quocirca.

4. Cur multum peccas, si multum vivere curas?

5. Hinc sciscitanti ex Thalete, ecquid similia difficile vidissit: ait: Senem tyrannum. Ego, senem peccatorem, inquit. Nam peccandi intemperantia sape vitam abrumpit. 6. Sicut leo non est longæus; quod sanguis nimium ac violentus: & violenta non durant: Ita peccator.

II. Sit

*Alpremo-
nus peccata-
ti Dm.* II. Sit præda arcis munitæ in seffor, unde ad prædas agendas late excurrat. Rex mittit, locumque dedi iubet; nolentem obfidet, oppugnat vi: sed inexpugnabile locum actis cuniculis suffodit: Ita effuse peccantem admonet varie; demum arcam corporis vi dissipat, euertit. Sed ante, Ps. 31. *Multa flagella peccatoris.* Ante Imperat: *Adolescens, tibi dico: surge. Psal. 63. Ego Deus saluos faciens, mei sunt exitus mortis.* Ego sum, Apoc. 1. *habens claves mortis, & in-
fernī.* Ego, qui liberaui Ionam de ventre ceti; Ion. 2. *Danielem, 8. de lacu leonum;* Lazarum de sepulcro. *Luc. 16.*

*Magnitud-
inis est.* Magna Deipotentia, & misericordia, à morte corpus: maior, animam reuocare ad vitam. 1. Nam naturaliter à priuatione non datur redditus ad habitum. 2. Et anima, peccans saepe est *Spiritus vadens, & non rediens.* Psal. 77. Quocirca innumeris in scelus proruunt, vnde nunquam reuiviscentur. 3. Ah nimium est *facilis desensus A-
uerni: At renocare gradum, superasq; euadere in
auras: hic labor, hoc opus est.* Quoniam in in-

*Iustum
Ita squal-
lificabile.* Quid? Corpus sustinere pondus peccati posset: cum nec cœlum ferre quievit Luciferum: nec terra Core, Dathan & Abyron: nec aer volantem Simonem magum, nec mare submersos Aegyptios: solus edax ignis animabus pascitur in orco? Claves necesse est, Domine, ut suscites in peccatis mortuum.

FERIA VI. POST DOMINICAM
IV. Quadragesimæ.

*Erat quidam languens Lazarus à Be-
thania de castello Marthe, & Marie
Sororum eius. Ioan. II.*

*Vnamitidis filius, obierat diem, 4. Reg.
4. Supplex Eliseum exorat, veniat re-*

uocatum ipsum in vitam. Similiter hic sorores duæ.

- Nos in præsens
I. *De humana vita breuitate.*
II. *De Lazaro infirmato.*
III. *De Lazaro resuscitato.*
IV. *De mortuo in Consuetudine peccandi.*

P A R S I.

De humana vita breuitate.

Theophrastus Philosophus, apud Cic. *Bruta vi-
ta.* 3. *Tusq; q. expostulat cum natura, lon-
giorem bestiis tribuente vitam, quam
homini. Plinius libr. 4 cap. 42.* Naturam ait nouercam homini, brutis matrem esse. Nam dat sæcula viuendi quina cornicibus, nouena ceruis, coruis millena, bis millena Phoenici. Athomo, dum in vitam ingreditur, simul ad mortem ducitur proximam.

1. Similis natura in hoc matrī Moyfis, *Homo vita* Exod. 2. Mensibus hunc tr̄bus illa nutrie- *brevis est.* rat; cum ad iussum Pharaonis, eum in fiscella fluctibus exponit. 2. Similis Pharaoni, Exod. 1. iubenti editos in vitam vel ab obstetricibus dari neci.

Naturam dicamne tyrrannam? An vita breuitas, quam longitudo, beneficium est potius? Id problema esto. In præsens aīo cum medicis, quib. principio sue artis solenne hoc: *Ars longa, vita breuis.*

Arist. l. 5. de Animal. c. 15. ait esse Ephemerum, insectum quadrupes, & alarum quatuor, volatile, & reptile: quo nascitur, die, moritur eodem cum sole occidente. Similis homo. Psalm. 89. *Mane sicut herba transeat, mane floreat, & transeat: vesperi decidat, induret, & arescat.*

*Vita tua sicut dies hesterna est, que pre-
teriūt.* 1. Vnde Ezechias apud Isa. 38. De mane usq; ad vesperam finies me. 2. Nam vt reus, post latum mortis decretum, nec diem relinquitur in carcere: vt notant Iustinus Martyr, & Iren. l. 5. cont. hær. Ita

Nnnnn Deus